

Lo Catalanista

Setmanari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director. | Los originals no 's tornan.

DIRECCIÓ, REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
Calderón, 36.--Teléfono, 186.

Representació Administrativa á Barcelona
Llibreria de Alvar Verdaguer Rambla Mitj, 5

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Sabadell.	2 rals al mes.
Fora.	8 " trimestre.
Un número sol.	0'20 ptas.
Anuncis á preus convencionals.	

Edició de propaganda

DEL COMPENDI DE LA

DOCTRINA CATALANISTA

premiat en lo Concurs Regionalista del

CENTRE CATALÀ de SABADELL

Y

Aprobat per la Junta Permanent de la UNIÓ CATALANISTA

Tirada 100.000 exemplars

Forma 'n opúscul de 32 planas en 8.ª, d' esmerada impressió sobre paper satinat y ab cuberta de color.

PREU 15 céntims.

Las demandas al engrós al Secretari del *Centre Català de Sabadell*.

IMPRESIONS

La conferència donada en lo «Centre Català» per D. Enrich Durán y Folguera en la nit del 29 de Desembre últim, fou un acte important y que pot reportar beneficiosos resultats á las classes productoras de nostra ciutat; lo mateix als fabricants tots que als obrers en general.

No preteném en aquest petit extracte d'impresions, suggeridas arrán de la conferència, fer un anàlisis detingut dels punts abarcats per lo conferenciant per havernos ocupat ja extensament en lo número anterior; sols preteném estampar algunas impresions que mereixen la pena d'esser anotadas y fixar'hi la atenció, segurs de que han de donarnos llum en lo transcurs d'aquest assumpto, avuy palpitant, y que pot donar més joch y fins resultats práctichs que facilitin lo desentrotllo de la industria de Sabadell.

Lo tema objecte de la conferència no podia esser més oportú en las presents crítichs circumstancias, quina oportunitat quedá ben demostrada, ab l'interés ben desusat per cert, donat l'indiferentisme dels nostres compatrieis, ab que fou escoltat lo conferenciant per un auditori numerós com may s'havía reunit en actes semblants. Y sobre aquest punt es precís convenir que los que més demostraren interessarse pel pervindre de nostra industria, qu' es lo pervindre de Sabadell, fou la classe obrera, de la quina s' en congregá en los salons del «Centre», una guapa representació. No podém dir lo mateix, y consti que 'ns dol, dels nostres fabricants, ja que descartantne mitja dotzena, lo més, que poguerem veurer en dit acte, los demés, com de costum, fins quant se tracta de cosas d'importancia, brillaren per la seva ausencia.

Aquest abandono incalificable dels que deurían esser los primers en donar llum, es un síntoma fatal, descoratjador pera los qui, com lo conferenciant, se preocupan per lo benestar de nostra ciutat, y sense cap mira interessada ni mesquina, se llassen á lluytar complint un dels més sagrats debers del bon patriota.

No obstant, lo dit, la deficiencia dels fabricants quedá ben

compensada per nostres obrers qu' ompliren á vessar lo saló d' actes y demés dependencias del «Centre»; essent de notar que entre élls se n' hi veyan de tots colors y tendencias, y tots á la una, deixant á recó sas opinions é ideas particulars, comentavan favorablement los arguments del conferenciant, y en molts de sos passatges demostraren sa conformitat ab l' aplauso.

Resultat; una trista impressió per l' aussencia dels uns á mida de desengany pel conferenciant que 's veié abandonat per sos companys d' industria y una falaguera impressió per la presencia de tan bell número d' obrers que l' aplaudian quant ab sólits arguments demostrava la imperiosa necessitat de salvar d' una imminent ruina á la industria que 'ls facilita, ab l' honrat treball, lo pá de cada día.

Que l' assumpto tractat pel conferenciant es complicat y difícil, no pot amagarse. Enclou una qüestió d' ordre social y altre d' ordre económic, y aixó feu que tal vegada resultessin alguns punts foscos, donada la importancia del tema, de sí massa ampli pera esser desentrotllat en una sola conferencia.

Més aixís y tot, aduch la diversitat de criteris que poden aduirse del conjunt de la conferencia, lo mateix al apreciar las *causas* de la crisi qu' al procurar los *medis* d' evitarla, tots los assistents al acte conveniren ab lo conferenciant, qu' es precis una verdadera y sólida unió entre fabricants y obrers pera conjurar la crisi que per l' abandono dels uns y la indiferencia dels altres ha prés carta de naturalesa en nostras classes productoras, matant en flor las més estimables energías.³

L' idea del restabliment dels antichs *Gremis de Catalunya*, com á medi perque 'ls obrers, dignament units y agremiats poguessen, nó per la violencia y la imposició, sinó pel pacte just y armónic, anuar las diferencias que pугan existir entre amos y obrers portadas per las exigencias de la producció, fou ben acullida per tots los concurrents, y á nosaltres nos es del tot simpática, ja que, com ohirem per boca de varis obrers acabada la conferencia, opiném es un excelent medi-pera minvar las rivalitats entre 'l capital y 'l treball.

També trobém factible la idea d' ordre económic que sols en esbós presentá lo conferenciant, si bé modificada en sas bases y armonisantlas ab los generals interessos dels productors. In-

duptablement que la creació d'una gran casa acaparadora de la producció sobrant en certes èpocas del any y sempre que las necessitats y exigències de la plassa ho demanessin, fora d'excel·lents resultats pera normalisar lo mercat, y sobre tot, pera regularisar los preus dels diferents articles que produheix la industria llanera de Sabadell. Més, d'aquest medi, rés poguerem esbrinar entre 'ls concurrents, per no haverhi, com ja hem dit al comensar, gran representació dels elements als quins més podria interessarlos hi.

Aquestas son nostras impresions, que fem públicas ab la acostumada franquesa que 'ns caracteriza, desitjant que la unió de tots fassi factible una sòlida organisació en profit de nos ras classes produc oras.

SECCIÓ POLITICA

Com ja sabrán nostres abonats ha mort á Madrid un d'aquets dias lo capitá general Pavia; conegut vulgarment per l'*héroe del 3 de Enero*.

Tots los periódichs madrilenys s'han preocupat de la coincidència haguda en las fetxas de sos actes mes importants y com las donas de vehinat, no han fet mes que parlar del 3 de Janer de sa sublevació ab Prim, del 3 de Janer de sa entrada al Congrés y del 3 de Janer de la seva mort.

Mentrestant los politichs de cap d'ala no han fet altra cosa que parlar de qui omplirà la vacant que deixa com á príncep de la milicia, sens donar temps tan sisquera á que 's refredessin las sevas ceudras.

Diuen que la politica no te entranyas.

Y aquesta si qu' es una veritat com un temple.

La mort de 'n Pavia, mes que llàgrimas y dolsos recorts, haurá deixat entre 'ls ambiciosos personatges militars y sos companys d'idees politicas, una nova exaltació de odís y miserables rivalitats pera 'ls disputadors de tan cobdiciada prebenda.

Desde l' instant primer de correr la noticia de sa mort, no 's parlá en los círculs [politichs d' altra cosa.

Los conservadors volian la moma pera un de la seva colla ó en últim cas, si ells no poden haverla, l' amortisació de la vacant.

Los fusionistas no volen deixarse perdre la ocasió, que la pintan calva, y no estan per orgas ni per sumisió á las lleys constitutivas del exèrcit que ben clarament afirman que no hi poden haver mes que quatre capitans generals en tota Espanya.

Y prou y massa son ja que no hi ha cap mes potencia europea, ab tot y 'l contingent enorme de soldats en peu de guerra, que passin de la mitat y algunas no 'n tenen mes qu' un per tots los exèrcits que pujan posar en campanya.

Mes aneuoshi ab demostracions als politichs espanyols que 's daleixen no mes que per las vanitats de sos empleos y pels sous ab que 's remuneran.

En Lopez Dominguez, te ara la paella pel manech y no es fácil deixi escaparla.

Justament es ell, qu' en qualitat de ministre de la guerra, ha de proposar y afirmar lo nomenament del nou capitá general que 'us va caurer á sobre.

Y ve'eu si deixarà correr la ocasió per delicadesa mes ó menos, ell, que no va recordarsen quan lo de Melilla, de proposar y nombrar pera aquella alta gerarquia militar *al general Lopez Dominguez en vista de las circunstancias que en ell concurren. Firmado. Lopez Dominguez.*

Alguns diuen que al menos per cubrir las formas hauria de dimitir la cartera y que 'l nombrés un altre ministre per evitar l' escándol d' haversho de fer tot ell com *Juan Palomo.*

Ves qui li assegura que si deixa 'l puesto 'l seu successor no s' apoderi de la moma.

Ca. barret, deu pensar en Lopez Dominguez.

Aixó no es questió de formas sinó de *fondos.*

Y preu per preu farà com lo apotacri d' Olot; se quedarà las medecinas.

Llegim en los telégramas de la premsa de Barcelona:

«Circulan rumors de que 'l duch de Tamames dimitirá 'l càrrech de governador civil de Madrid. Aquesta resolució es atribuïda á que dit funcionari no troba en las esferas gubernamentals tot l' apoyo que necessita en sa campanya de represió del joch.»

O lo que es lo mateix:

Lo governador civil de Madrid vol dimitir el càrrech porque tot lo que á éll li repugna 'l joch, agrada al govern ja que no fá rés per estirparlo.

¿Qué 'ls hi sembla de las consecuencias que del anterior fet resultan?

Son moralisadoras, ¿eh?

*
* *

Dirém per aixó que no fá molt temps que 'n Sagasta en plenas Corts vá ferne casi una brillant defensa.

¿Qué menos pot fer donchs lo govern que consentir lo que succeheix per tot Espanya encara que siga contrari á la moral, á la llei y á la justicia?

¿Per ventura en los demés assumptos no trepitja 'l govern quan li convé, justicia, llei, moral y tota mena de respectes?

Y després, al fi y al cap, que es sinó un joch la política?

¿Podrá dirse que avuy per avuy tal com se practica es menys indecorós, repugnant y miserable que qualsevol joch de etzar que tingui eurs en una *timba*?

¿Donchs qu' han de fer los politichs sino més ó menos indirectament patrocinarho?

Ja ho diu lo ditxo:

Llops ab llops may se mossegan.

Ab motiu de la mort del Rey de Nápoli, ha publicat lo *Diario de Barcelona* una sèrie d' articles, en los que hi torna á despuntar la nota regionalista.

En élls se veu una brillant defensa de la autonomia del regne de Sicilia y una tremenda filípica á la Italia d' avuy, que pera constituirse ha tingut de exercir de butxí de las llibertats y benestar moral y material dels antichs regnes, pera concedirlos, en suma, un present de vergonya y un pervindre de miseria.

¡Llástima que 'l vell Brusi se recordi únicament de las monstruositats comesas pel

centralisme en l' extranger y olvidi per complert ó 's miri ab indiferencia las no menys escandalosas suferas per Catalunya!

Dirém per aixó que no es tot hù lo fet á Italia ó bé aquí á Espanya.

Aquí s' han comés casi sempre totas las tiranias baix la corona borbónica.

À Italia, en cambi, han sigut los Borbons que han pagat ab son poble las atrocitats uniformistas.

Per aixó parlant d' Espanya no ho repara.

Per aixó parlant d' Italia s' exaspera.

Y es qué entre 'ls vells ideals del *Diario de Barcelona* hi hagut sempre quelcom més important que 'l sagrat mot de Pàtria.

BON EXEMPLE

La Diputació Foral de Navarra acaba de demostrar una vegada mes la rectitut de son procedir y de ferse mes estimable encare dels seus administrats.

En aquestos temps tant pervertits y de conciencias amples, avuy qu' ha sigut precis inventar lo mot de *irregularitat* per desfigurar la verdadera paraula *robo*, á fi de no fer tant odiosos als lladres que pululan per la majoria de nostras corporacions administrativas, los qui cometen impunement robos de consideració, desfalcen las arcas del comú, segurs de que lo mes que pot succehirlos'hi es qu' algun *ilustre* los hi allargui la mà y 'ls amanyagui com lo mestre al deixeble aprofitat; en aquets temps de descaro y refinat cinisme, es consolador veurer com encare hi han corporacions com la Diputació Foral de Navarra que no volent confondres ab la massa innúmera, y que sense la més petita indicació, de sa mútua y expontánea voluntat, acorda publicar cada any un estat de comptes pera que tots los fills del nobilissim y antich regne, sápigán exactament los ingresos y com los ha distribuït la honrada y patriótica Corporació.

D' aquest fet altament lloable y digne del mes entusiasta aplauso, model de dignitat y d' honradesa, nos parla la premsa tota de Guipúzcoa, Álava y Vizcaya, honrant com se mereix lo noble procedir de la digníssima Diputació de Navarra.

Vegis sinó lo següent article que traduhim de *El Fuerista*.

Diu aixis:

COM OBRAN LAS CORPORACIONES FORALS

La Premsa de Navarra comenta aquets dias lo nobilissim acord pres per llur Diputació Foral y provincial de publicar cada any los seus comp-

tes, á fi de que los habitants del heróych y antich Regne 's formin cabal idea de la administració provincial ab lo coneixement exacte dels ingressos y gastos de la Corporació cridada á regirla y governarla, en la esfera y pels medis establerts pel Dret vigent á Navarra.

De nobilíssim califiquém aquest acte perquè realment no estant la Diputació obligada per las disposicions generals, ni per las especials del Regne, á donar comptes al poder central ni á cap entitat foral, la seva conducta respón á móvils exclusivament voluntaris. La Diputació de Navarra, com las de Guipúzcoa, Álava y Vizcaya, no tenen cap superior gerárquich en l'ordre económic administratiu, ni venen obligadas á donar publicitat als seu ingressos y gastos, ni ningú pot demanárlas'hi compte de sos ingressos y del us d'aquets en los serveys provincials.

Clar está que aquesta autonomia que las Diputacions vascongadas fruixen es major, en cert sentit, de la que gosavan baix l'imperi del dret foral; ja que llavors las Juntas Generals residenciavan á las Diputacions, escoltant y resolguent tota mena de reclamacions contra la gestió d'aquestas, y podent, de consegüent, entendre y judicar de tots los seus actes.

La desaparició d'aquellas admirables Assembleas y la independència relativa de las actuals Diputacions de las autoritats y organismes del Estat, ha fet de aquestas Corporacions provincials uns poders verament irresponsables, constituhint uns organismes *sui generis*, que, donada sa formació per medi del sufragi universal y la consegüent influència en ella de las lluytas y las passions de partit, podia haver sigut de deplorables resultats pera la administració y la pau material d'aquestas províncias.

Es precis, no obstant, regoneixer que en termes generals la honradesa eúskara ha sabut salvar los perills propis de tan privilegiada situació y la administració provincial, baix lo punt de mira de la recta gestió dels interessos materials, dintre 'l péssim estat de dret imposat per los poders centrals, no ha sigut objecte de queixa, protesta, ni reclamació de ningú en nom del be general.

Pero la Diputació foral de Navarra ha volgut anar més enllá; ha volgut donar rahó dels seus actes en aquest sentit al poble navarro; ha volgut mostrarlí tots sos comptes, de tal manera que si fins ara cap persona honrada dubtava de la bona gestió dels recursos materials de la provincia, per més que ignorés lo detall de la seva inversió, d'aquí endavant veja confirmat son just juhi, per lo coneixement exacte dels comptes provincials, apartant fins la més petita sombra de sospita dels maliciosos, que en lo mon modern may ne faltan en lloch.

Nos sembla, donchs, ociós ponderar ab més extensas consideracions las excelencias del lloable acte de la Diputació foral de la provincia germana; acte que potser está cridat á ésser seguit ab l'exemple per las Diputacions Bascongadas, quina delicadesa y pulcritut no podrá consentir que cap altra las aventatji en las vias del perfeccionament de las prácticas administrativas; no, certament, porque la publicitat dels seus pres-

* supòsits y dels seus comptes sia necessaria pera que 'l país tinga la seguretat de que 'ls recursos provincials son administrats recta y horadament.

Felicitém, donchs, á la insigne Diputació foral de Navarra per son nobilíssim acort y felicitém també al poble que te la ventura d' ésser administrat per una Corporació que, després d' haver defensat d' un modo tan admirable los seus drets y 'ls seus interessos davant del Govern, dona novament aquesta galant mostra de la justicia, del zel, de la honradesa y de la delicadesa en que inspira una gestió que té de formar época en la historia de Navarra y s' ha d' escriure en las sevas planas esplendorosas ab caràcters inesborrables.

L I T E R A T U R A

EL JAN DE LA TRESA

—Apa, *Coronela*, que 'ns mullarém, vatúa 'l retl...—esclatá 'l cotxero, contenintme.—*Letxuguino!*... *Letxuguino!*... Aul!.. Aul!.. ¡Passém el riu al ménos!.. Ja reposarém si 'ns vagal!..—

Apesar del encarcarament del coll efecte d' escoltar desde la finestreta del cupé 'l retret del *Jan de la Tresa*, vaig aixecar la vista enlayre.

El cel s' havia enfosquit. L' ull de sol que s' endevinava á derrera 'ls núbols, al eixir de Castellar, apagat, mort, fós... L' agombolament de las boyras, entornant la mola de Sant Llorens, ens presentava 'l mont com escapssat d' una coltellada. Un cap de núbol fosch y feixuch, esqueixat á toms per fonedissos llamps, se 'ns venia á sobre, resseguint el riu y amenantnos ab sa esbotzamenta. Ja s' obia algun tró, llanyá, remorós com l' espetech d' una canonada...

—Setrill, per la mort de Déu, arriéu als animals, que passém 'l riu quan ménos!..—repetian las donas. Més el Setrill no responia. Si las pobras béstias, ensumant la borrascada... tras... tras... tras... baix el morro y las orellas tiessas, hi apretavan els remís com si se la sentissen á sobre!.. Devant del molí de 'n Barba, amarat de rebeguda llum, feble y esblaymada com si retornés la celistia, comensá á caurer alguna gota.

Y passarem el riu, escás d' aygua encara, tot reullant amunt, enllá, temerosos de sa vinguda...

Al remontar la costa las gotas s' espèsehiren, engroixintse y redoblant sa fúria; esclatant de sobte una de las més formidables tormentas.

Zigzaguejava 'l llamp, retrunyia 'l tró, ab repercussions siniestres; bronzia 'l vent, un vent ferm y xafogós, que 'ns empentava de costat, amenant volcarnos; y 'l baf de la terra, recuyta abans pel sol y esgratinyada après pel ruixat, ens tapava 'ls esprits fentnos cóure y tot els nassos. La nota alegre de la verdor, aquell reviscolament de la pampolada dels marges, se 'ns aparentava com una burla.

—Aul.. Aul.. *Coronela!.. Letxuguino!.. Fatxendero!..*—repetia 'l cotxer, vergassejant el guarda-pols del cotxe pera encoratjar á las béstias.

Al arribar al plá l' aygua 'ns queya á dret fil. Tots ens mullavám; no sabíam per ahont, més arréu del rostre hi traspuava una regalera. 'Ls qu' anavan en el *pescant* es revestiren las camas ab els morralets dels matxos y la falda ab els farcells que duyan; més apesar de sa previsió 'ls penetrava l' aygua fins al moll dels óssos.

—¡Jesús, María, Joseph!..—feyan las donas á cada nou llamp, persignantse.—¡Santa Bárbara 'ns deslliurel..

—¡Ens en deslliure y ens donga un duro!..—reprengué un dels *violíns* dels *Fatxendas*.

—Be demaneu prou!..—respostejá 'l del costat, celebrant la sortida.

—Per' comprarme un barret, donal.. Miréul.. ¡Ni un cendré de bugadal..—

Apiadat dels matxos, el *Setrill* affluixá las rendas com si 'ls dongués una estona de rissuenyo. Aquests, cap-baix, capcinant á toms y espolsantse las orelles de tant en quant, anavan al pás, reullant l' aygua dels regarots de la vía, engroixida pels devassalls del márges, roja y bromerosa com cer-vesa; fent ressonar enllá, monótona y esllanguida, la remor de la cascabel·lada.

Cap al rem de la pluja tot se veyá confós. La sarja de l' aygua, extenentshi en inmensa cortina, grisa y mate com el zinc, 'ns amaga 'ls boscos y els casals, quina silueta descobríam á través del sol de la pluja, com per efecte d' un miralleig; no podent identificar els objectes més que per la densitat de sa propia taca. Enllá del rem de la tempesta, á la banda opos·ta del riu, el teixit de la pluja, menos déns y més limitat, ens deixava entreveure 'l lluny, distrayentnos la vista ab sa decoració riolera. Tot era vert, gemat, regalant, els boscos y las vinyas, els conreus y las hortas. El rieral, seguint las sinuositats del trench del riu, era una seguida de pessebres.

Pero aquells llamps, més recaragoladissos á cada moment, y els trons, més fermes y retumbants encara, 'ns atemoritzavan tant, que ni gosavam obrir la boca.

—Si d' aquesta n' eixim!..—se deyan algunas, tot fentse creus y com si 's parlés d' una passa. 'L *Setrill* hi somreya. A no ser pels matxos fins n' hauría fet nota; pero, 'ls pobrets dels animals, á derrera d' aquell matalent, qui sab!.. qui sab si n' hi agafarian alguna!.. si arreplegarían alguna relliquia!..

De molas d' aygua 'n baixavan!.. Roja, cada vegada més roja, furienta, rondinayre. 'Ls matxos apenas podian ab éllal.. Xipollejavan el toll, pacients, esquitxantse morró y orelles y... au!.. au!.. al pás.. á trot de cabra...

Las campanas de Junqueras s' ohían al lluny, repercutint sonoras per l' espay y encomenantnos son plascent misteri. Ja veyam la Iglesia. En

aquell moment el senyor Rector, precedit del sagristà ab la Creu y d' un escolà ab dos ciris encesos, voltava la galeria ab un llibre y el salpasser entre dits, conjurant á resos la tempesta. Del fons de la galeria s' hi destacavan sas figuras pulidas com un esmalt, netas com retalladas ab tisoras.

Sa presencia—desde que deixarem el riu no havíam vist persona nada—conformá un xich nostre ánim.

La Creu-Alta era una riera. L' aygua pujava fins al marxapeu de las portas, rebassantne y tot els pedrissos en algunes. Més no s' hi veyá á ningú... Semblava un poble abandonat, un niu buyt, un cementiri.

Ja tocavam á Sabadell, nadant en aygua, com' estrañent á Venecia; sino que l' aygua de Sabadell, térbola per l' argila, ni reflectava 'l caseriu, ni enmirallava l' espay, ni 'ns descobríá 'ls secrets de sas entranyas.

Al embocar pel primer revol el *Setrill* apretá als matxos: «¡Au!.. ¡Au!.. Coronela!.. *Fatxendero!*.. Epl.. Epl.. Epl..»

Més, quina entrada més trista!.. ¡Quan diferenta de la de Castellar!.. ¡Com d' una victoria á una derrota!.. Fins el *xip-xap* dels matxos al xipollear per l' aygua semblava un toch de *funeral*!

Ja aprop de la estació una dona cridá al *Setrill* desde 'l mitj de la vía. Mullada fins als tormells y ab els brassos enlayre preguntava per son fill, per el pobret de 'n Jan, al qui ja havíam oblidat de nou obcessats per la tempesta.

—¿Qu' heu vist al Jan?.. ¿Qu' heu vist al méu fill?..—repetía malhaurada, fora de sí, com si pressentís la feta.

El *Setrill* se 'ns coll-girá, preguntantnos:

—Y bé; qué li dich are á n' aquesta pobra dona?..—

S' encará ab élla repentinament; com si s' li ocorregués una felís idea, y decantantse vers á nosaltres pera signar á Castellar y somriurens de passada, respongué:

—¡S' ha quedat allí!.. ¡S' ha quedat allí!.. No 'n passéu ansia!.. ¡Be tornarà si Déu ho voll!..

—¡Quan ressuciti!..—hi afegiren alguns, trencat son cor y espurnantlos las llàgrimas....

Y la imatge d' aquella dona, d' aquella *Mater Dolorosa*, sola en mitj de la vía, ab aygua fins als tormells, ats els brassos ab suplicatiu posat, citmar el rostre y ploricosos els ulls, se m' encastá tant á la memoria, que no puch retreure á n' en *Jan de la Tresa*, sens que me 'n senti fins en las entranyas!....

JOAN PONS Y MASSAVEU.

Porta-escopetas pera 'l Somatent

De venda en l' estanch y Centre de Suscripcions de

M. BERENGUER

Rambla 37. Preu 3 Rals.— Rambla 37.

NOVAS

Ab lo present número doném fi á la publicació de la noveleta «El Jan de la Tresa», del eximí escriptor don Joan Pons y Massaveu.

En lo número próxim comensarém la publicació de *Las tres llágrimas de 'n Cinto*, altre novela del mateix autor, que junt ab altrás que tenim en cartera, formarán un preciós volúm que publicarém baix lo títul de «Sach y Peras», convensuts que nos ho han de agrahir los amants de la bona literatura.

Nostre bon company «La Costa de Llevant», al entrar al segon any de sa publicació, se prepara á lluytar ab més entussiasme encare en la patriótica defensa dels ideals catalanistas, qu' ab tanta constancia y bon acert, vé publicant desde sa aparició.

Després d' algunas reformas en la part doctrinal del periódich, aquést será setmanari en lloch de quízenal, com se venia publicant.

Nos en alegrém y felicitem ab entussiasme als decidits companys de la «Costa de Llevant».

Comensant avuy, dia 13, hi haurá funció religiosa durant los set diumenges de Sant Joseph en la capella dels P. P. Escolapis, á las set menos quart del matí.

La colla vella de carreters d' aquesta ciutat, ha contractat pera la festa de Sant Antoni Abat, á una reputada música militar de Barcelona, aumentada ab banda de cornetas y tambors.

Lo Gremi de Fabricants d' aquesta ciutat ha dirigit al President del Consell de Ministres, lo següent telégrama:

«Vista situació angustiosa Companyías ferrocarrils insisteix aquest Gremi en sa petició les sían otorgats auxilis que salvin sas dificultats en benefici interessos generals país.

Rectificació tarifas transport y supressió tarifas especials importació material, creu aquest Gremi compensarán sacrificis de reversió aplassada per alguns anys. President, Planas.»

A Madrid ha sigut estrenat ab éxit lo drama «Miel de la Alcarria», degut á la ploma del celebrat autor catalá don Joseph Feliu y Codina.

Fem nostre lo següent solt que retallem de nostre company barceloni «La Veu de Catalunya».

«L' escarni que vol ferse á Catalunya erigint una estàtua en lo Palau de Justicia de Barcelona, al qui no content ab trossejar nostre Dret pre-

tengué matar per constància a la nacionalitat catalana, ha sigut causa de enérgicas protestes de part d' alguns periódichs catalans».

«Es aquesta una qüestió tant important per la dignitat de nostra terra, que 'ns atrevim a recomanar a la *Unió Catalanista*, com a directora del moviment regionalista català, dirigisca las forsas catalanistas ab constància y entusiasme per salvar a Catalunya de la sangrenta bofetada que li volen donar sos eterns enemics».

Retallem de nostre company de Manresa «Lo Setmanari Català».

«L' estàtua d' un de nostres antepassats, lo jurisconsult D. Pere de Amigant, Fiscal que fou a mitjans del segle XVII de la Audiencia de Catalunya, autor de notabilíssimas obras de dret y de filosofia, y que además publicá é ilustrá altra obra de lleys molt apreciable de D. Lluís de Peguera, fill també de Manresa, figurará en lo palau de Justicia que s' está construhint a Barcelona; estant encarregat d' executarla lo llorejat escultor D. Joseph Soler y Forcada, autor, entre altras obras sumament recomanables, de la escultura *Maig*, premiada en la darrera Exposició general de Bellas Arts de Barcelona».

Copiém de *L' Olotí*:

«La nova de que la «Unió Catalanista» ha escullit nostra vila pera celebrarhi la Assamblea general d' enguany, en los dias últims de Juny, ha estat molt ben rebuda per nostres compatrieis, que tindrán ocasió de festejar als entussiasmas defensors de la causa regionalista, vinguts de diferents punts de Catalunya. En las asambleas que la «Unió Catalanista» congrega, hi concorren personas de totes opinions políticas, pero unidas per lo llas d' un fervent amor a la patria catalana; y 'ls acorts que 's prenen, després de madur estudi y discussió, son tots encaminats al progrés de nostra regió, inspirantse en lo que institui lo bon sentit práctic de nostres avis en la época ditxosa en que no existia un centralisme irracional empenyat en ficarnos a tots dintre d' un motllo, tant si hi cabém com no.

Los olotins, tots catalans de bona mena, tindrán a orgull que en sa estimada vila s' hi congregi una d' eixas patrióticas reunions y quiscun procurarà fer agradable, als que un noble fi portará entre nosaltres sa estada en nostra població montanyana.»

En la Junta general celebrada per la «Associació dels coros de Clavé» ha sigut nombrat subdirector de la mateixa lo conegut compositor y director del «Orfeo Català», senyor Millet y Grata.

Lo senyor Millet ha donat mostrars recents de la seva válua en los concerts celebrats per lo citat orfeo.

Entre l'element escolar de Santiago de Compostela existeix lo propòsit de constituir una societat, que apartantse de tota idea política, tinga per objecte defensar á Galicia dels atacs del poder central y propagar las idees regionalistas.

D. Alfred Brañas ha rebut una carinyosa carta del catedràtic de la Universitat Central, D. Gumersindo de Azcárate, feliçitantlo per los discursos pronunciats en l'*Ateneo León XIII* sobre política colonial, y pregantli al mateix temps li enviés los apuntes dels matexos ó 'ls extractes publicats per la premsa.

Dintre poch comensarà á publicarse á Santiago de Compostela, una magnífica obra titulada «Fueros de Santiago», deguda á la ploma d'un doctíssim escriptor de la esmentada ciutat.

Nostre colega local *Sabadell Moderno* ha comensat á publicar la «Memoria» premiada en lo Certamen Literari celebrat per l'*Ateneo Sabadellés* l'any 1891, deguda á la ploma de nostre particular amic don Narcís Giralt y Sallarés, tractant de la utilitat de las Escolas d'arts y oficis.

Aplaudim lo bon acert del colega.

Oridém l'atenció dels vehins d'aquesta localitat que no s'hagin provehit de Cédula Personal del present exercici, que 'l día 15 del corrent fineix lo plasso voluntari pera la adquisició de las mateixas.

Lo popular autor dramàtic don Frederich Soler, s'manté en una relativa millora.

Ho celebrém y fem vots per lo complet restabliment del il·lustre malalt.

Hem tingut ocasió de veurer los porta-escopetas que s'han fet remetre un bon número dels individus del Somatent d'aquesta ciutat, pera usarlos en tots los actes oficials del Cós.

Los porta-escopetas á que 'ns referim, y qu'han adoptat los somatents de moltes comarcas, duhen teixit un petit escut catalá y la inscripció «Somatent Armat de Catalunya».

Lo porta-escopetas catalá ab las quatre barras deu ser l'honrós sagell ab que 'ls individus del Somatent se declarin continuadors de las virtuts cívicas y patrióticas qu'han inspirat are y en tots temps á la secular institució verament catalana.

S'ha publicat en un opúscul lo «Recurs Gubernatiu», per don Emili Saguer y Olivet, vis-president del «Centre Catalanista» de Girona, con-

tra l'aplicació a Catalunya d'alguns articles del Còdich Civil exigida pera la inscripció per alguns registradors de la propietat. Junt ab part dels articles publicats per dit senyor en *Lo Geronés*, forma un curiós y notable opúscul que 'l senyor Saguer dedica a sos companys de professió, los notaris de Catalunya.

Dit interessant opúscul se ven al preu d'una pesseta en totas las principals llibrerías.

La Junta encarregada de designar lo personatge històrich que s'ha de colocar en la *Galeria de Vigatans Ilustres*, reunida baix la presidència del Excm. é lltm. Bisbe de Vich, Doctor Morgades, feu la designació del que fou Virey del Perú, Marqués d'Avilés, que degué naixer a Vich en lo primer ters de la centuria passada, morint en los primers anys d'aquest sigle.

Acordá la Junta encarregar l'execució del retrato al pintor vigatà don Manel Puig, y la redacció del discurs biogràfic al fervent regionalista y estimat amic nostre don Lluís B. Nadal.

Lo «Centre Catalá», d'aquesta ciutat, ha dirigit, en atent ofici, un calurós aplauso y entussiasa folicitació a la dignissima Diputació Foral de Navarra, per son lloable acort de publicar cada any un estat de comptes, pera que 'ls fills del antich regne pogan enterarse de lo que recauda y de la manera com aquella honrada Diputació esmersa 'ls fondos recaudats.

També nosaltres aplaudim la noble y honrada conducta de la Diputació Foral de Navarra y fem vots perque trobi imitadors son recte procedir.

Nostre estimat colega local *Sabadell Moderno*, diu en son número del passat diumenge, que fá algunas setmanas que no reb la visita de LO CATALANISTA.

Aquesta falta, que lamentém, ho atribuhim a un descuyt involuntari del repartidor.

Siga com siga, procurararém evitar'ho en lo successiu.

Nostre estimat company *Las Cuatro Barras* de Vilafranca del Panadés, nos anuncia en son últim número, que desde any nou sortirá cada diumenge, en lloch dels dias 10, 20 y 30 de cada més com venia fent'ho.

Hó celebrém donchs, així 'ns demostra la bona acullida que li dispensan els seus compatricis.

Dè *La Veu de Montserrat*, de Vich:

«Continúan arribant objectes pera 'l Museu Episcopal. Aquesta setmana han anat a enriquir més y més sas tan notables colleccions cinch

taulas gòtiques d' escola alemanya de últims del segle XV, notabilíssimes totes per la indumentaria y riquesa d' estofats en or que mostren. Cuatre d' elles tenen pintats en grans figures á Abraham, Moysés, Isaias y Davit y l' altre una escena del martiri de dos Sants. A més d' eixas taulas, que per cert cridan la atenció, han arribat dos quadros en tela representant Sant Agustí y Sant Joan, obra dels tan coneguts pintors Flauger y Montanya; una corona de llum de ferro del segle XV á la que sostenen quatre cadenas de ferro ab boies que s' uneixen á una elegantíssima flor de lis; dos candeleros del mateix metall, un d' ells del segle XIII ab enmarletada arandela y l' altre del XV; duas llantias repujadas que segons documents consta haver sigut costejadas per lo famós rector de Valldogona Vicens Garcia y un capitell de pedra del segle XV que será portat al Museu Lapidari del Temple Romà.

S' anuncia que ha sigut descuberta á Jerusalem una taula votiva que s' trobava en la paret de tanca de la ciutat, darrera de la porta de ferro de Deby Dand, destruhida fa poch per un huracá.

Segons lo doctor Bliss, dita porta fou construïda per la tercera legió, durant la destrucció de la vila per Tito y la fundació de Aelia Capitolina per l' emperador Adrià. A dita porta hi ha una inscripció llatina invocant la protecció de Júpiter en favor del emperador Trajà.

Com las inscripcions en llatí son molt raras á Jerusalem, aquesta ofereix un gran interès.

Dias passats la «Lliga de productors del Principat de Catalunya» rebé de la junta directiva de la Lliga Nacional un telégrama relatiu á la cessió del aranzel de Cuba concebut en aquets termes:

«Lo ministre ha ofert nomenar al president de la Lliga Nacional com á única representació en aranzel de Cuba. Rebutxada semblant oferta, que jutjem inacceptable, treballém activament pera conseguir major representació. En tot lo dia d' avuy quedarà resolt lo nomenament. Telegrafiarém.—President interí, Oriol».

La Lliga del Principat ha contestat ab lo següent telégrama:

«La Lliga de productors del Principat de Catalunya, preveient á son temps las dificultats y perills que avuy se presenten, volia que el president de la Lliga Nacional tingués excepcionals condicions de competencia y prestigi. D' haverse lograt son desitj, no tindria inconvenient en acceptar l' oferiment del Govern respecte á la comissió aranzelaria de Cuba; pero, donat l' estat actual de cosas, nos veyém precisats avuy á adherirnos á las manifestacions de la Lliga Nacional.—Lo vice-president, Alsina».

Demà tindrà lloch l' estreno del drama català *La Boijeria*, de nostre amic Sr. Got y Anguera, en lo teatro Romea, de Barcelona.

Li desitxém un bon éxit.

ANUNCI OFICIAL

BANCH DE SABADELL

La Junta de govern d' aquesta Societat, en sessió de avuy, ha acordat senyalar lo dia 17 del pròxim Febrer, hora á las 10 del dematí y local del Banch, pera la celebració de la Junta general ordinaria que prevé l' article 17 dels Estatuts socials.

Los senyors accionistas que desitjin concórrer podrán fer lo dipòsit de 20 accions, á lo menos, que s' exigeix per lo art. 16, durant los dias de treball, del primer al dotze del pròxim més, de quatre á cinch de la tarde.

Y en cumpliment de lo establert per los arts. 12 y 29 del Reglament general, se expedeix la present convocatoria pera coneixement dels interessats.

Sabadell 8 de Janer de 1895.—*Lo President accidental*, Jaume Gorina y Pujol.—*P. A. de la J. de G.*, Joseph Cirera, *Secretari*.

JOAN COMAS FAURA

Dipòsit de música de totas classes

Pianos

Ventas, Lloguers, Cambis, Reparacions y Afinacions

Ventas á plasos á 2 duros setmanales

RAMBLA, 67.-SABADELL

L' Unió y el Fénix Espanyol

Companyia de Segurs Reunits

Contra incendis y sobre la vida

Representant per Sabadell y sa comarca: Pau Colomer.

Carrer de la Soledat, n.º 30 Sabadell.

Imprempta de Pere Tugas, Carrer de Calderon, 36, Teléfono, núm. 186.—SABADELL.